

Ministarstvo znanosti i obrazovanja
Agencija za odgoj i obrazovanje
Hrvatsko društvo klasičnih filologa
Institut Latina & Graeca

ZAPORKA NATJECATELJA:

--	--	--	--	--	--

ŽUPANIJSKO NATJECANJE IZ LATINSKOG I GRČKOG JEZIKA

u kategoriji

LATINSKI JEZIK

za

GIMNAZIJE

Ostvareni i maksimalni broj bodova:

I. Prijevod:

	18
--	----

II. Razumijevanje:

	7
--	---

III. Gramatika:

	15
--	----

IV. Civilizacija

	10
--	----

Ukupan broj bodova:

	50
--	----

Županija: _____

Članovi županijskog povjerenstva:

1. _____
2. _____
3. _____

30. ožujka 2023.

I. PRIJEVOD

Prevedi tekst uz pomoć rječnika i komentara.

Cornelius Tacitus: Annales

Rimski povjesničar Kornelije Tacit prenosi čitateljima priču po kojoj je rimska carica Agripina otrovala cara Klaudija, svoga supruga, kako bi uspjela umjesto Britanika, njegova sina iz prvoga braka, na prijestolje postaviti Nerona, svoga sina iz prvoga braka...

Tum Agrippina, sceleris¹ olim certa et oblatae² occasionis propera nec ministrorum egens, de genere veneni³ consultavit, ne repentino et praecipiti veneno facinus proderetur⁴. Exquisitum⁵ aliquid ei placebat. Credebat istud exquisitum mentem turbare et mortem differre⁶. Deligitur⁷ artifex talium venenorum vocabulo⁸ Locusta⁹, nuper veneficii¹⁰ damnata. Istius mulieris ingenio paratum est virus. Temporum illorum scriptores prodiderunt infusum esse in delectabili¹¹ boleto¹² venenum, nec vim medicaminis statim¹³ intellectam esse.

KOMENTAR:

¹ sceleris = u zločinu

² oblatae – v.gl. offero, offere, obtuli, oblatum – pružiti, ponuditi

³ veneni – v.im. venenum, -i, n. – napitak, otrov

⁴ ne...proderetur = da se ne bi izdao

⁵ Exquisitum – v. im. exquisitum, -i, n. - pripravak

⁶ differre – v. gl. differo, differre, distuli, dilatum - odgađati

⁷ Deligitur – v.gl. deligo 3. delegi, delectum – odabrati, izabrati

⁸ vocabulo = po imenu

⁹ Locusta – v.im. Locusta,-ae, f. – Lokusta (osobno ime)

¹⁰ veneficii = zbog trovanja

¹¹ delectabili – v.pridj. delectabilis,-e - slastan

¹² boleto – v.im. boletum, -i, n. – jelo od gljiva

¹³ statim = odmah, smjesta

	maks. 18
--	-----------------

This image shows a single sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

II. RAZUMIJEVANJE TEKSTA

Ovaj dio teksta ne trebaš prevoditi, nego ga pokušaj razumjeti i odgovoriti na postavljena pitanja u ovom dijelu testa!

Dakle, Agripina nije uspjela iz prve otrovati Klaudija tako da umre pa je upotrijebila i plan B nastojeći mu tobože pružiti pomoć:

Credunt medicum Xenophontem¹ pinnam rapido veneno inlitam² in fauces Claudii demisisse³. Iam primum Agrippina, velut dolore victa⁴ et solacia conquirens⁵, tenuit amplexu Britannicum et variis artibus demorata est ne cubiculo egrederetur⁶. Antoniam quoque et Octaviam sorores eius attinuit, et cunctos aditus custodiis clauserat.

1. Što je Ksenofont spustio Klaudiju u grlo?

- a) vodu
- b) pero
- c) lijek

	maks. 1
--	---------

2. Kakav je bio otrov?

- a) sporog djelovanja
- b) postupnog djelovanja
- c) brzog djelovanja

	maks. 1
--	---------

3. Čime je, navodno, bila svladana Agripina?

- a) boli
- b) otrovom
- c) gnjevom

	maks. 1
--	---------

4. Što je Agripina tražila?

- a) pomoć
- b) utjehu
- c) liječnika

	maks. 1
--	---------

¹ **Xenophontem** – v.im. Xenophon,-ontis, m. – Ksenofont (ime Klaudijevog liječnika)

² **inlitam** – v. inlitus 3 - natopljen

³ **in fauces...demisisse** – in fauces demittere – spustiti u grlo

⁴ **victa** = svladana, shrvana

⁵ **conquirens** = tražeći

⁶ **ne cubiculo egrederetur** = da ne izađe iz spavaonice

5. Kako se Agripina ponašala prema Britaniku?

- a) poslala ga je van iz spavaonice
- b) zamolila ga je da potraži pomoć
- c) zagrlila ga je

	maks. 1
--	---------

6. Tko su bile Antonija i Oktavija?

- a) Britanikove sestre
- b) Agripinine sestre
- c) Klaudijeve sestre

	maks. 1
--	---------

7. Kome nije bilo dopušteno ući u spavaonicu?

- a) Agripini
- b) Britaniku
- c) svima ostalima

	maks. 1
--	---------

	maks. 7
--	---------

III. GRAMATIKA

1. Kako se na latinskom kaže *njoj?*:

- a) earum
- b) ei
- c) eius

	maks. 1
--	---------

2. U kojem je gramatičkom obliku riječ *occasionis* u prvom tekstu?

- a) genitivu jednine
- b) ablativu množine
- c) dativu množine

	maks. 1
--	---------

3. Kako glasi sintagma *brzoga otrova*?

- a) praecipiti veneni
- b) praecipitis veneni
- c) praecipitium veneni

	maks. 1
--	---------

4. Kako glasi dativ singulara zamjenice *aliquid*?

- a) aliquis
- b) aliquo
- c) alicui

	maks. 1
--	---------

5. Kako glasi izraz *deligitur artifex* u množini:

- a) deliguntur artifices
- b) deligitur artifices
- c) deliguntur artificii

	maks. 1
--	---------

6. Kako glasi u akuzativu s infinitivom rečenica *Tum Agrippina...de genere veneni consultavit.*?

- a) Dicunt tum Agrippinam de genere veneni consultare.
- b) Dicunt tum Agrippina de genere veneni consultavisse.
- c) Dicunt tum Agrippinam de genere veneni consultavisse.

	maks. 1
--	---------

7. Kako oblik *infusum esse* glasi u aktivu ako se zadrži isto vrijeme?

- a) infudisse
- b) infudere
- c) infusa esse

	maks. 1
--	---------

8. Kako izraz *istius mulieris ingenio* glasi u množini?

- a) istis mulieribus ingeniis
- b) istorum mulierum ingenio
- c) istarum mulierum ingeniis

	maks. 1
--	---------

9. Koliko ima akuzativa s infinitivom u prvom tekstu?

- a) tri
- b) četiri
- c) pet

	maks. 1
--	---------

10. Koja je riječ sinonim imenice *venenum*?

- a) virus
- b) vulgus
- c) pelagus

	maks. 1
--	---------

11. Kako glasi oblik *consultavit* u indikativu pluskvamperfekta ako se zadrži isti način, lice, broj i stanje?

- a) consultaverit
- b) consultavisset
- c) consultaverat

	maks. 1
--	---------

12. Kojoj kategoriji glagola pripada glagol *difero, differre, distuli, dilatum*?

- a) deponentnim glagolima
- b) semideponentnim glagolima
- c) nepravilnim glagolima

	maks. 1
--	---------

13. S kojom od navedenih latinskih riječi korijenski povezujemo englesku riječ *victory* (pobjeda)?

- a) victima
- b) vinco
- c) victimarius

	maks. 1
--	---------

14. Od koje latinske imenice dolazi oblik *artibus*?

- a) artus
- b) ars
- c) artum

	maks. 1
--	---------

15. Kojoj kategoriji imenica pripada *vis, vim, vi, f.*?

- a) defectiva casibus
- b) pluralia tantum
- c) singularia tantum

	maks. 1
--	---------

	maks. 15
--	-----------------

IV. CIVILIZACIJA

1. Agripina Mlađa bila je:

- a) Klaudijeva kći
- b) Kaligulina sestra
- c) Augustova majka

	maks. 1
--	---------

2. Tko je bio sin Agripine Mlađe?

- a) Neron
- b) Britanik
- c) Germanik

	maks. 1
--	---------

3. Kojoj carskoj kući je pripadalo prvih pet rimskih careva?

- a) flavijevskoj
- b) julijevsko-klaudijevskoj
- c) tarkvinijevskoj

	maks. 1
--	---------

4. Tko je bio Neronov odgojitelj?

- a) Seneka Retor
- b) Plinije Mlađi
- c) Seneka Filozof

	maks. 1
--	---------

5. Koja izreka najbolje opisuje Augustovu politiku prema siromašnim građanima?

- a) *Divide et impera.*
- b) *Utinam populus Romanus unam cervicem haberet!*
- c) *Panem et circenses.*

	maks. 1
--	---------

6. Poznati *Panteon* koji je podigao Augustov prijatelj Agripa je:

- a) hram svih bogova
- b) Apolonov hram
- c) hram božanskog Julija

	maks. 1
--	---------

7. Kako se punim imenom zove rimski pjesnik Vergilije?

- a) Publius Vergilius Maro
- b) Gaius Vergilius Catullus
- c) Publius Vergilius Naso

	maks. 1
--	---------

8. Kad započinje *Srebrno doba* rimske književnosti?

- a) 14.g.pr.Kr.
- b) 17.g.
- c) 14.g.

	maks. 1
--	---------

9. Koja su tri cara pripadala julijevsko-klaudijevskoj carskoj kući?

- a) Tiberije, Klaudije, Neron
- b) Kaligula, Neron, Tit
- c) Tiberije, Kaligula, Vespazijan

	maks. 1
--	---------

10. Koje se djelo ne pripisuje povjesničaru Tacitu?

- a) *Ab excessu divi Augusti*
- b) *Ab urbe condita*
- c) *Historiae*

	maks. 1
--	---------

	maks. 10
--	-----------------

RJEŠENJA**I. PRIJEVOD**

Tum Agrippina,	Tada Agripina,	1
sceleris olim certa	nekoć sigurna u zločinu	1
et oblatae occasionis propera	i brza u ponuđenoj prilici	1
nec ministrorum egens,	i ne bez pomoćnika,	1
de genere veneni consultavit,	se posavjetovala o vrsti napitka/otrova,	1
ne...facinus proderetur	da se ne bi izdao zločin	1
repentino et praecipiti veneno.	iznenadnim i naglim napitkom/otrovom.	1
Exquisitum aliquid ei placebat.	Neki pripravak joj se sviđao.	1
Credebat	Vjerovala je	1
istud exquisitum mentem turbare	da taj pripravak muti um	1
et mortem differre.	i odgađa smrt.	1
Deligitur artifex talium venenorum vocabulo Locusta ,	Izabire se/biva izabrana umjetnica takvih otrova po imenu Lokusta,	1
nuper veneficii damnata.	nedavno kažnjena zbog trovanja.	1
Istius mulieris ingenio	Dosjetljivošću/umom te žene	1
paratum est virus.	pripremljen je otrov/napitak.	1
Temporum illorum scriptores prodiderunt	Pisci onih vremena iznijeli su	1
infusum esse in delectabili boleto venenum,	da je otrov uliven u slasno jelo od gljiva	1
nec vim medicaminis statim intellectam esse.	i da snaga otrova/pripravka nije odmah prepoznata.	1
	ukupno prijevod teksta	18

II. RAZUMIJEVANJE TEKSTA

1. b	1
2. c	1
3. a	1
4. b	1
5. c	1
6. a	1
7. c	1
ukupno razumijevanje teksta	7

IV. CIVILIZACIJA

1. b	1
2. a	1
3. b	1
4. c	1
5. c	1
6. a	1
7. a	1
8. c	1
9. a	1
10. b	1
ukupno civilizacija	10

III GRAMATIKA

1. b	1
2. a	1
3. b	1
4. c	1
5. a	1
6. c	1
7. a	1
8. c	1
9. b	1
10. a	1
11. c	1
12. c	1
13. b	1
14. b	1
15. a	1
ukupno gramatika	15

ukupno za cijeli test: 50 bodova